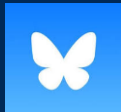

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Luonnon monimuotoisuus - elinehto

Panu Halme

panuhalme

Panu Halme

Luonnonsuojelubiologian ja luonnonvarojen käytön kestävyden yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto
JYU.WISDOM resurssiviisaisuyhteisön pääsihteeri

JYU. WISDOM Since 2018.

JYU.Wisdom – School of Resource Wisdom

Kuka puhuu?

[JYU.Wisdom Events](#)
[Wisdom Letters](#) >

[Sustainability for JYU](#)
[JYU.Wisdom Community](#) >

[Projects](#) >

[Archive](#)

JYU.Wisdom is an open and transdisciplinary community whose mission is to excel in the research and education of planetary well-being. JYU.Wisdom contemplates solutions for circular economy, responsibility, and sustainability in the use of natural resources. Moreover, JYU.Wisdom aspires to advance and advocate evidence based decision making by actively interacting with the society. In addition, the community develops contents for sustainability education for JYU, for other education institutions and for continuous learning.

JYU.Wisdom's ultimate goal is to reduce existential risks for the diversity of life and to promote human and nonhuman well-being simultaneously. JYU.Wisdom was established in 2018 to serve as a cross-disciplinary community for sustainability and responsibility experts at the University of Jyväskylä. JYU.Wisdom is governed by deans of all six faculties of JYU.

- Luonnonsuojelubiologian ja luonnonvarojen käytön kestävyysden yliopistonlehtori

[ETUSIVU](#)
[OSA-ALUEET](#)
[AJANKOHTAISTA](#)
[IHMISET](#)
[JULKAISUT JA BOOST MEDIASSA](#)
[NO NET LOSS CITY](#)
[ENGLISH](#)

BOOST for biodiversity offsets

Monimuotoisuuden merkitys - ekosysteemipalvelut

- Ravinto
 - Kuinka montaa lajia Suomessa syödään?
 - Mikä uhanalainen syötävä laji oli viimeksi Hesarin luetuin uutinen?
- Turva
 - Säältä, sairauksilta, ilmastonmuutokselta, jne.
- Vienti
 - Metsätaloustuotteet
 - Matkailuvienti
- Onni
 - Kuikan huuto juhannusiltana

Luonnon itseisarvo

”There is intrinsic value in the natural diversity of organisms, the complexity of ecological systems, and the resilience created by evolutionary processes”

Society for Conservation Biology 2011

Sama henki toistuu useissa politiikkadokumenteissa, kuten monimuotoisuussopimuksissa (jotka Suomi on allekirjoittanut)

Luonnon monimuotoisuuden väheneminen eli luontokato tai monimuotoisuuskato

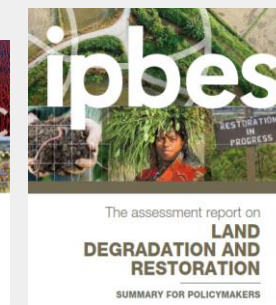
- Lajimäärän lasku
 - Paikalliset ja maailmanlaajuiset sukupuutot
- Yksilöiden määrän lasku
- Geneettisen monimuotoisuuden väheneminen
- Ekosysteemien vaihtelun väheneminen
- Ekosysteemien pinta-alan pieneneminen

- Sukupuuttoaalto?

MAAILMANLAAJUINEN TILANNEKUVA

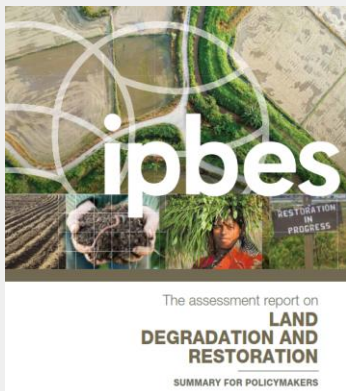
- Vajaa neljännes maapallon pinta-alasta säästynyt merkittävältä ihmisvaikutuksilta
 - Vuoteen 2050 mennessä tämä pinta-ala kutistuu alle 10 %:iin
- Rajuimman hävityksen kohteena kosteikot ja suot; 87 % menetetty
- Ekosysteemien heikennyksestä johtuva CO² päästö on 2000-luvulla ollut 3,6 – 4,4 miljardia tonnia vuodessa (10 – 15 % päästöistä)

NÄYTTÖÖN PERUSTUVA TILANNEKUVA

- Globaalisti miljoona uhanalaista lajia
- Vuosisadan loppuun mennessä ilmasto lämpenee globaalisti 2,5-3(-5) astetta
- Vuoteen 2050 mennessä maailman monimuotoisuudesta 38 – 46 % menetetään
- Luonnonvarainen elämä planeetalla hiipuu

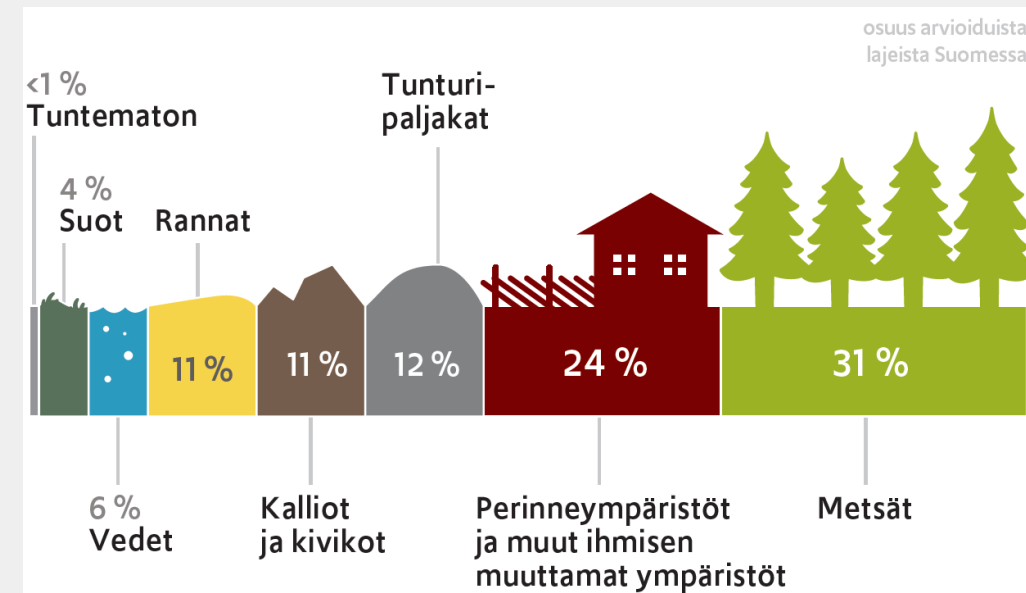

TILANNEKUVA SUOMESSA: UHANALAISTEN LAJIEN OSUUS ON KASVANUT

- Suomen 48 000 lajista 22 418 lajin uhanalaisuus on kyetty arvioimaan
- Uhanalaisuus lisääntyy:
 - / 2000: 8,0 %
 - / 2010: 10,5 %
 - / 2019: 11,9 %
- Luontokato ei ole vain lajien häviämistä, se on myös yksilömäärien vähenemistä
 - / Hömötiainen: -53%
 - / Töyhtötiainen: -49%
 - / Mehiläishaukka: -51%
 - / Hiirihaukka: -42%

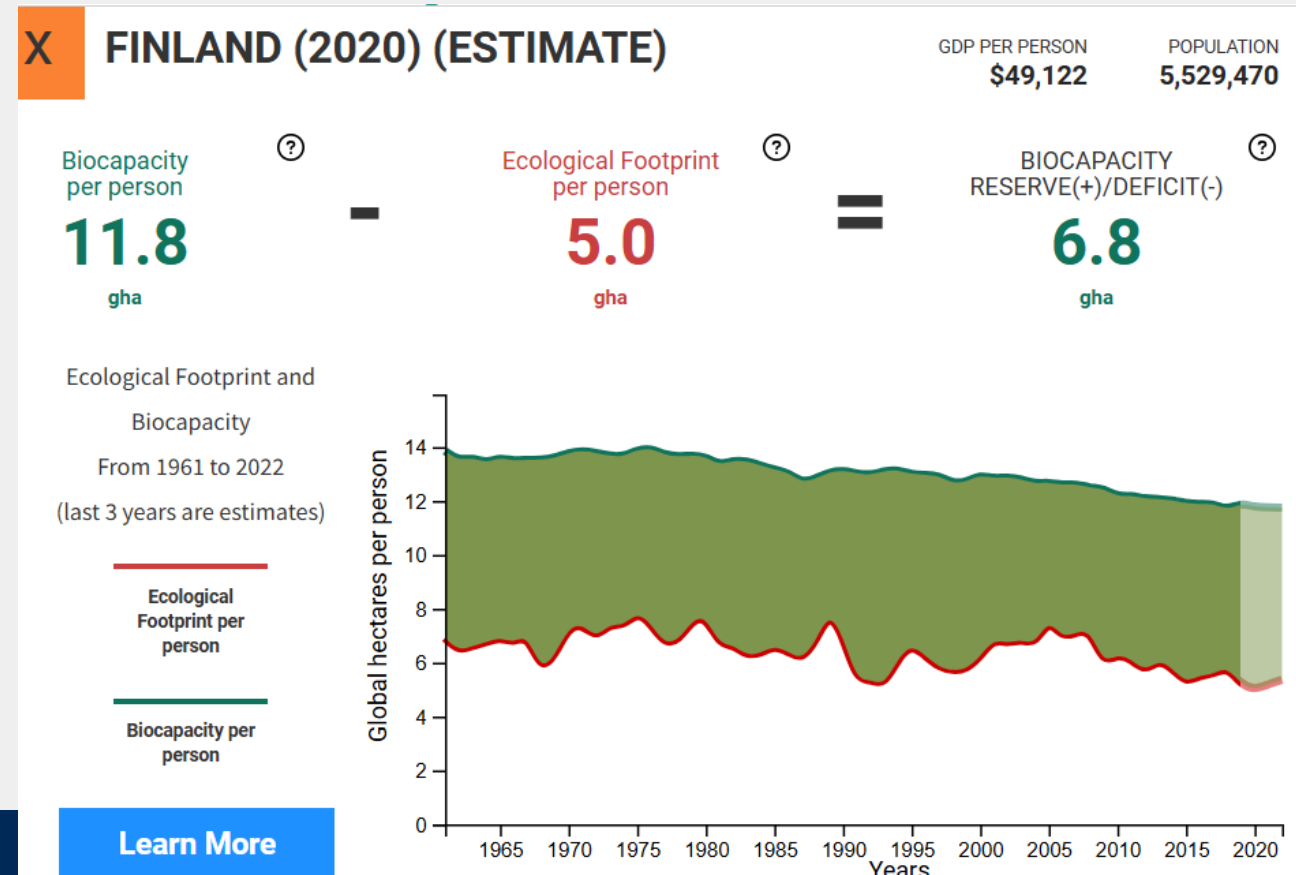
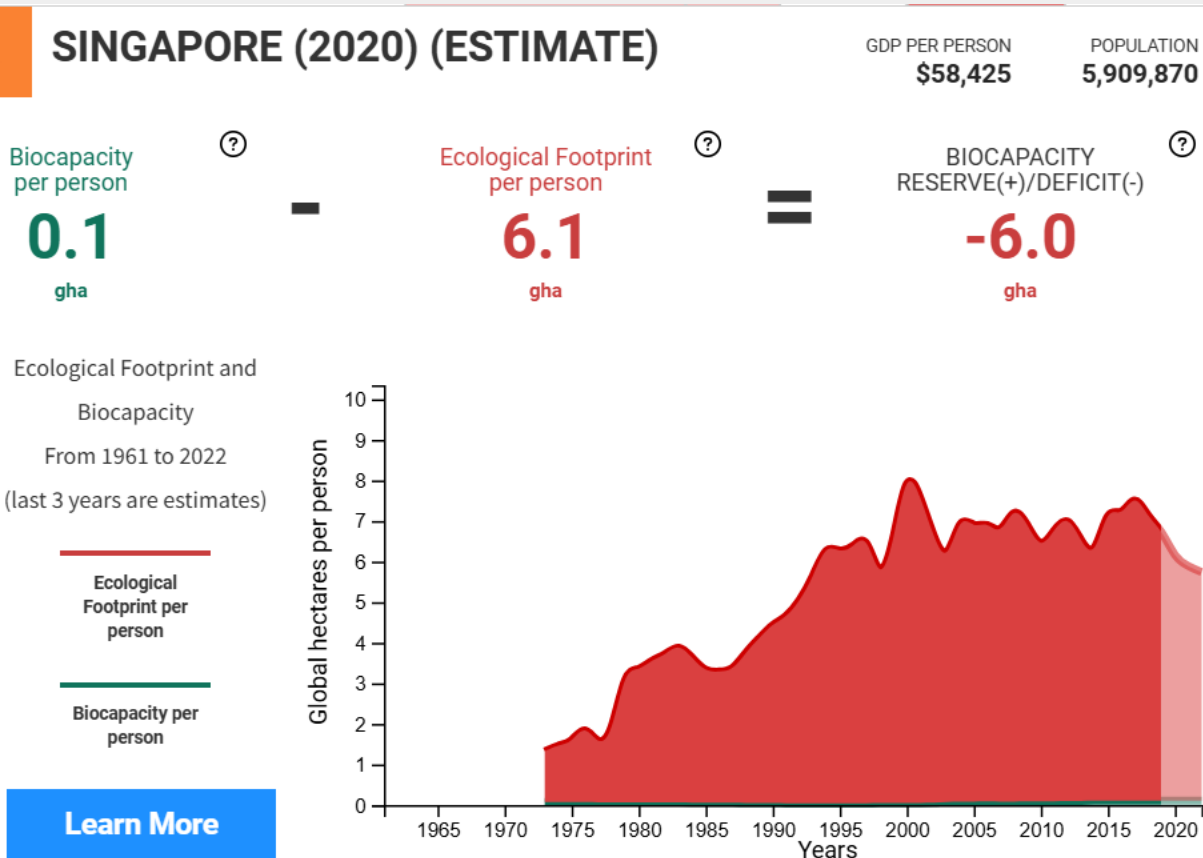
Suomen lajien uhanalaisuus
Punainen kirja **2019**
The 2019 Red List of Finnish Species

Suomalaisen elämäntavan kestävyysarha

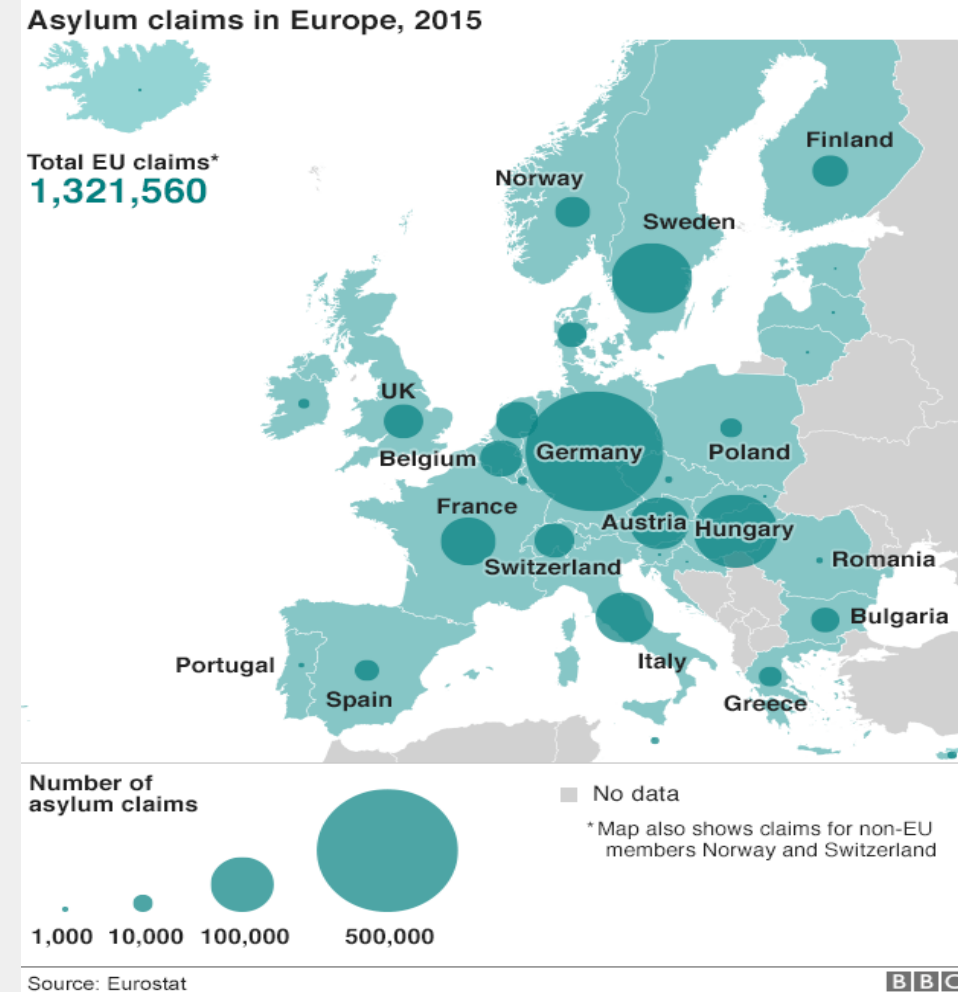
- <https://data.footprintnetwork.org/#/>
- Globaali oikeudenmukaisuus?

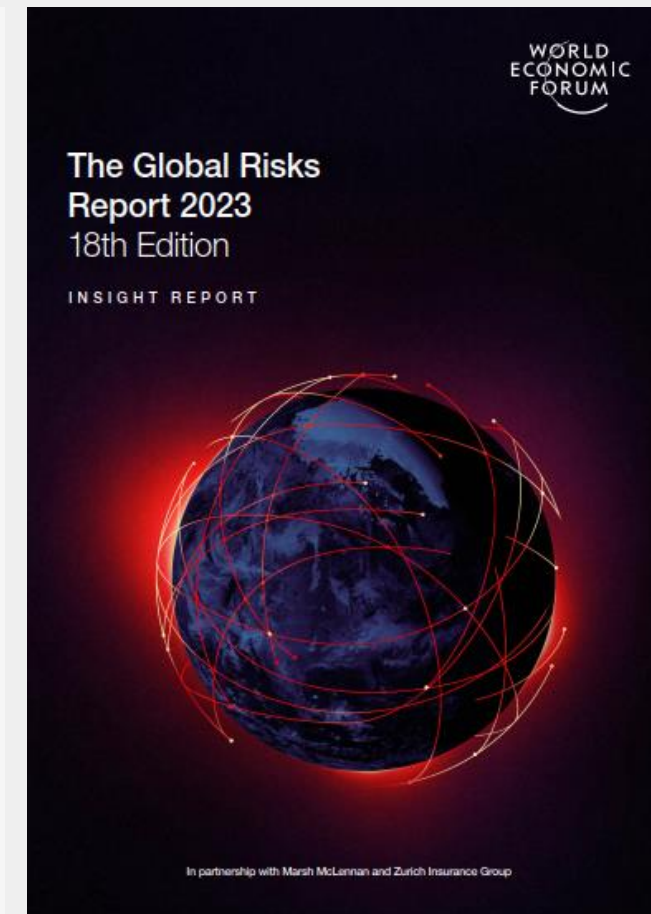
VÄESTÖ JA HALLITSEMATON MUUTTOLIIKE

- Vuonna 2015 EU sai 1,3 miljoonaa pakolaista
 - ⇒ Suomeen näistä saapui yli 30 000
 - ⇒ Ilmastonmuutoksen ja ekosysteemien heikentämisen seurauksena 50 – 700 miljoonaa pakolaista 2050 mennessä
 - ⇒ Samalla suhteella laskien 50 miljoonaa pakolaista EU:ssa tarkoittaisi yli miljoonaa pakolaista Suomeen
- Olemmeko varmasti jo varautuneet?

IHMISKUNTA ENITEN UHKAAVAT RISKIT

Tulos perustuu 1200 kansainvälisen riskiasiantuntijan näkemykseen

YK:n lasten oikeuksien komitean raportti lasten oikeuksista suhteessa ympäristökriiseihin

”Ympäristön tilan heikkeneminen, mukaan lukien ilmastokriisi, on lapsiin kohdistuvan rakenteellisen väkivallan muoto, joka voi johtaa sosiaaliseen romahdukseen yhteisöissä ja perheissä.”

”Lapsilla on oikeus saada käyttöönsä paikkansapitävää ja luotettavaa tietoa ympäristöasioissa, mukaan lukien ilmasto- ja ympäristöhaittojen aiheuttajista, vaikutuksista, todennetuista ja mahdollisista lähteistä, sopeutumistoimista, asiaankuuluvasta ilmasto- ja ympäristölainsäädännöstä, määräyksistä, ilmasto- ja ympäristövaikutusarviointien tuloksista, toimintapolitiikoista ja suunnitelmista sekä kestävästä elämäntapavalinnoista. Tällainen tieto antaa lapsille mahdollisuuden oppia, miten he voivat toimia omassa lähiympäristössään esimerkiksi jätehuollon, kierrätyksen ja kulutusvalintojen suhteen.”

TOTEUTUUKO? EI TODELLAKAAN.

Suomen luontokadon pysäyttämistavoite 2030 ja luontoposiitivisuustavoite 2035

Tämä hallitus voimassa 2023-2027

Seuraava 2027-2031

Seuraavat kaupunginvaltuustot 2025-2029

Uhanalaistuminen etenee

Luontotyyppejä tuhotaan enemmän kuin
Ennallistetaan

Tuhoisimpien tuotteiden kulutus ei laske

Toimenpiteet
synkassa?

Nykypäivän ekologinen kestävyys on huomisen
sosiaalista kestävyyttä

Ratkaisuja, siis!

Rosso, Kouvola

Tiristetyt jättiravut

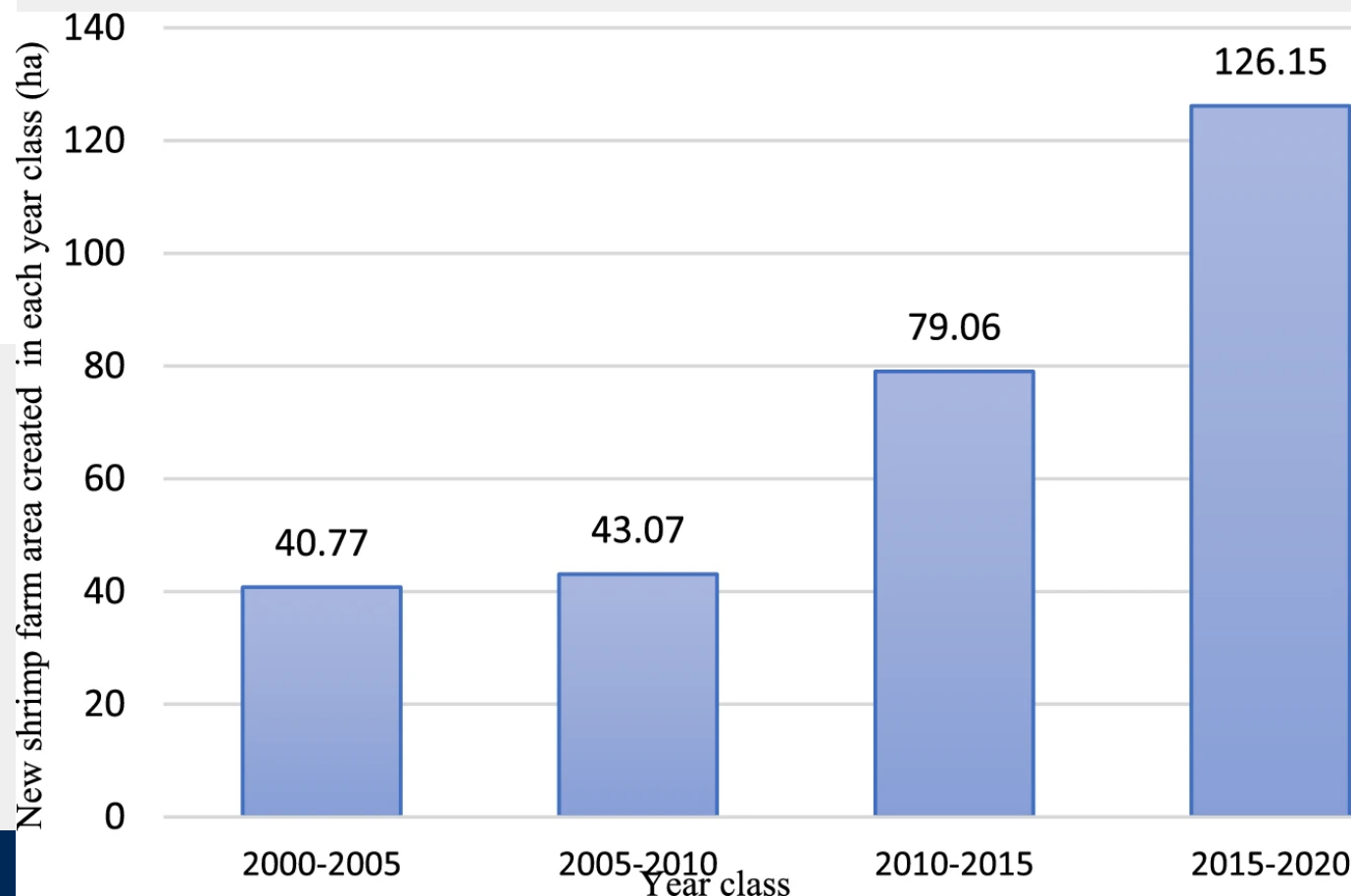
11,90 € 9,90 €

Yrttivoissa tiristettyjä jättirapuja, valkosipulilla ja chilillä marinoitua tomaattia, kevätsipulia ja rapeaksi paahdettua valkosipulileipää

Merenelevät

Laktoositon

Yksittäiset raaka- aineet/hyödykkeet/saalislajit/tms.

Original Paper | [Published: 28 October 2022](#)

Shrimp farms as a threat to mangrove forests in Kannur district of Kerala, India

[P. Bijith](#) , [M. Ramith](#), [T. Megha](#), [K. P. Shimod](#) & [M. N. Pradeep](#)

Wetlands Ecology and Management **30**, 1281–1289 (2022) | [Cite this article](#)

201 Accesses | 10 Altmetric | [Metrics](#)

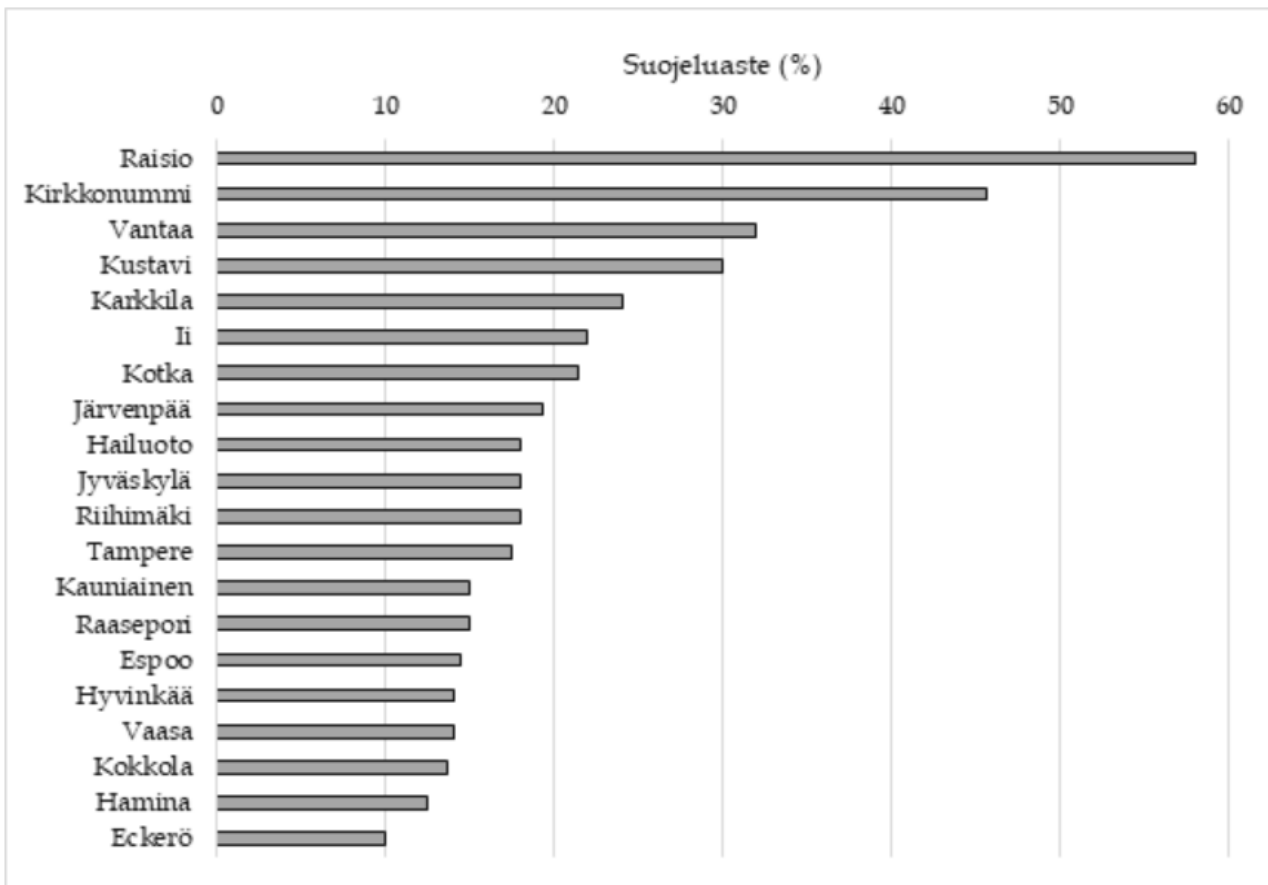
Yritysten/kuntien/yhdistysten tms. vastuullisuusteot

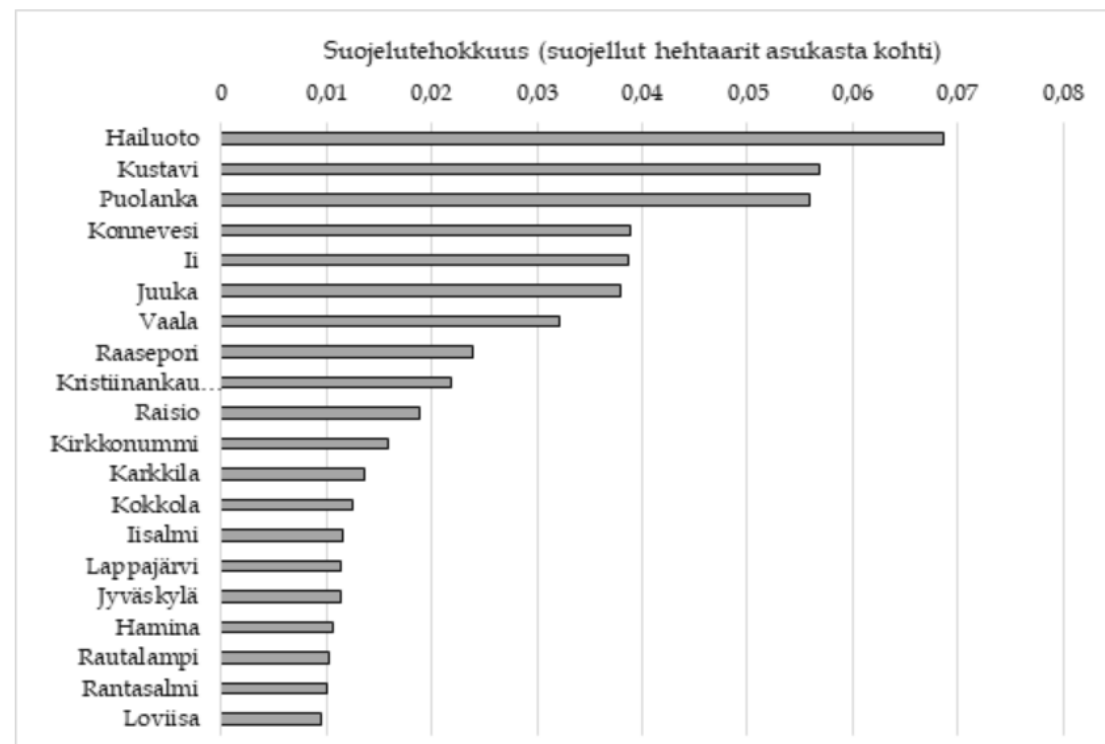
S-market jälleen mukana
Vegaanihaasteessa –
kasvisvaihtoehtojen kokeilua
vauhditetaan nyt myös hinnan
voimalla

Kunnat maan/metsänomistajina ja niiden käyttäjinä?

- Kuvat Suomen kuntametsiä koskevasta opinnäytetyöstä

TaajamaluonnonKIN osalta on tapahduttava parannusta

Hopealuoteja ei ole

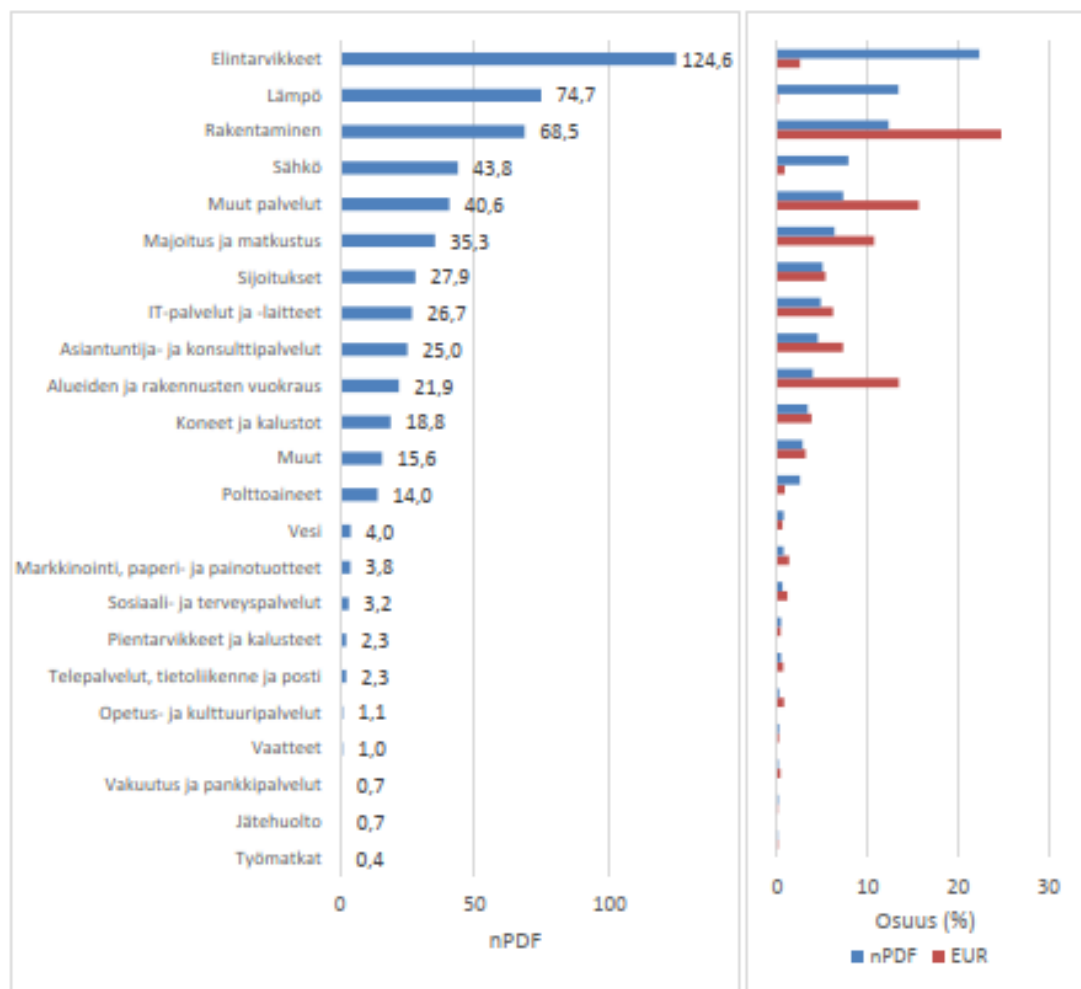

Tarvitaan toimenpiteitä viherkatoista ja nurmikoiden niityttämistä ekologisen kompensaaation mukaisiin isoihin ennallistamishankkeisiin

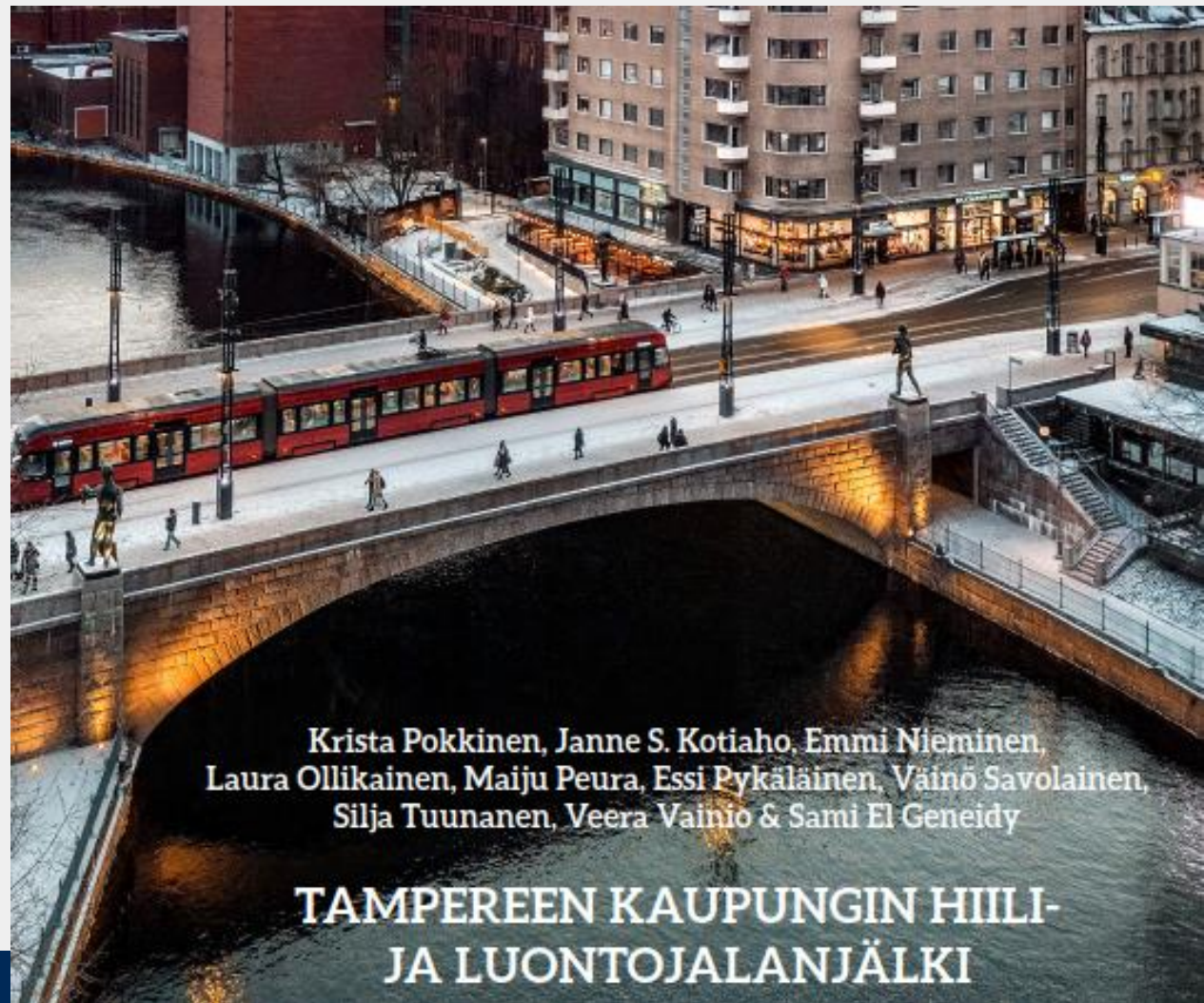
Tuntuu, että osaamme jo keinot, mutta epäonnistumme ohjauskeinoissa ja päätöksenteossa

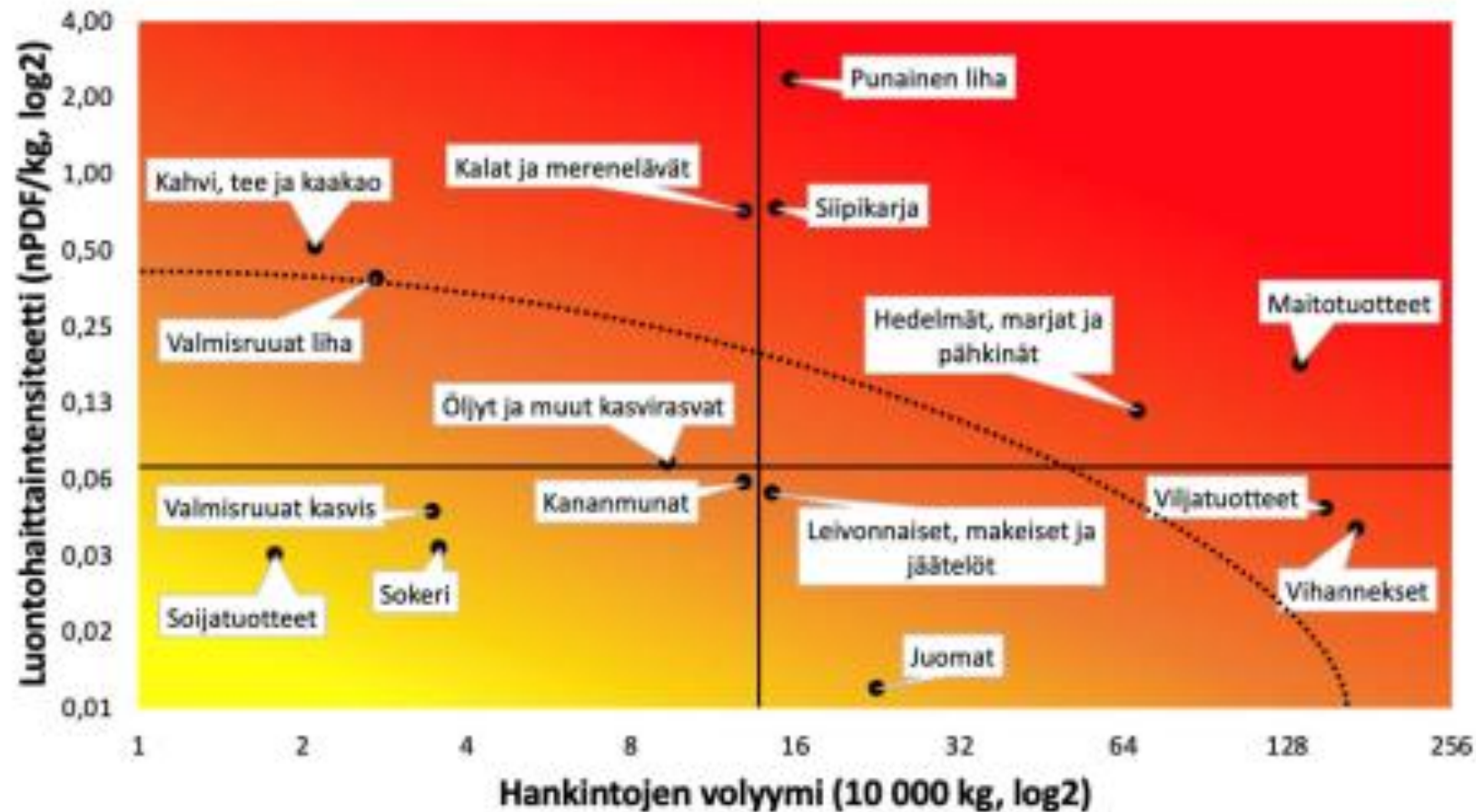

ORGANISAATIOIDEN LUONTOJALANJÄLJEN JÄLJITTÄMINEN JA VÄHENTÄMINEN

Kuva 9. a) Tampereen kaupungin luontojalanjälki (nPDF) kulutuskategorioiden ja b) Kategorioitten suhteelliset osuudet (%) kokonaisluontojalanjäljestä sekä kuluista.

Kuva 17. Elintarvikekategorioiden luontohaitaintensiteetti (PDF/kg) ja hankintojen volyyymi (10 000 kg) nelikenttäkuvaajassa. Arvot on skaalattu kuvaan kaksikantaiselle logaritmiasteikolle. Luontohaitaintensiteetin mediaani pystyakselilla on 0,07 (nPDF/kg) ja hankintojen volyymin mediaani vaak akselilla on 13,7 (10 000 kg). Kuvan kaaren yläpuolelle jäävät elintarvikekategoriat, joissa on mahdollisesti paras potentiaali luontohaitan vähentämiseen.

Mitä esimerkiksi kunta voi tehdä?

- Kunnan omistama maa
 - Kaavoitusratkaisut, suojele, ennallistaminen, hoito
- Kunnan elinkeinopolitiikka
 - Millaista yritystoimintaa kunta haluaa?
 - Voimakas ohjausvaikutus maakuntaliittoon, maakuntastrategiaan jne.
- Kunnan kulutusvalinnat
 - Kouluruokana turska vai särki
 - Kunnanhallituksen kahveilla kinkku vai vege?
- Kuntalaisten kulutusvalinnat

Ratkaisut

Kunnan omistama maa
Kunnan alue
Kunnan omat toiminnot
Kuntalaisten teot

Tule mukaan kursseille [tästä](#)

PLANETAARINEN HYVINVOINTI
MAKSUTTOMAT VERKKO-OPINNOT KAIKILLE

AVOIN. JUURI SINULLE.
AVOIN. JYU.FI

*Se riippuu oikeestaan vaan meist itestämme
Et minkälainen me tehää meidän tulevaisuudesta
Et se on nyt oikeasti meidän käsissä
Et jos me halutaan tulevaisuudest hyvä
Ni sit meidän pitää myös tehdä sen eteen asioita
Biolapset*